

8JH-1
α19

Natasha
Lako

*E para
fjalë
e botës*

POEZI

814-1

219



Natasha
Lako

*E para
fjalë
e botës*

POEZI

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

E PARA-FJALË E BOTËS

... Është fjala e thjeshtë «nënë»
e para që shqiptojmë,
dhe qesh ajo edhe rri zgjuar
kudo që ne jetojmë.

Oh, nënë, nënë! Te trupi juaj
fillon atdheu vetë,
me emrin tuaj çdo foshnjë e vogël
thërret gëzimin dhe jetën.

Dhe rritet, ngrihet hap pas hapi
e para fjalë në botë,
dhe emrin tënd Partisë ia japim, —
gjithçka kjo do të thotë...

VIZATIMI I PARË

Vizatimi i parë, më i thjeshti-dielli
nën dorën e njomë të fëmijës.

Unë bëj një rreth të artë
brenda të cilit piqet jeta;
rrezet i nxjerr fëmija ime,
në fletoren e bardhë hyn drita.

Kështu krijofshi gjithnjë, gjenerata,
diellin e madh me rreze të arta...

KAM PËR TË SHKRUAR NJË VJERSHË PËR PRAGUN

Kam për të shkruar vjershë për pragun —
të lëmuarin, të thjeshtin,
E zënë erërat dhe s'e zënë dot,
e zënë shirat, s'e zënë.

Asgjë nuk ulet dot në prag,
gjithçka mbetet e lehtë,
dhe kur shqiptari hedh një hap,
atje hedh vallen vetë.

Kapërcyen aty legjendat dhe dasmat,
vargjet dhe këngët e festës,
po kurrë nuk shkeli hasmi
në dy pëllëmbë të jetës...

P O E Z I A

Tani mundohem të gjej
cili është për këngën tingulli i parë:
zhurma e hapave të mi në rrugicën e lagur,
tringëllima e një pike shiu që kthehet në akull,
fëshfërima e fletëve...

Jo, vjen më nga larg - uturima e fjalëve;
del më thellë,
si fillimi i shqotës
nga një ditë e nxehtë...

(Si zhurmë e betejës,
nga prekja e metalit në linjë,
e linjës me gjakun,
kur nëna e dëshmorit vë në gjoks dekoratën.)

Kanë këngët e mia tingull të parë
zhurmat e ashpra, betejat e fjalës,
gjëmimin e komunistëve në nëntor 8,
kur lindi jehona që rron përjetë.

Përcill, përcill jehonën e madhe,
nga dheu plot hekur te kumbulla e bardhë,
nga pikat e shiut te breshri i rrallë,
nga sytë e mprehtë, te këmba e armës...

Vjen jehona e orës vendimtare,
derdhet në shkronja, në abetare
e lulet e të rënëve përcjellin jehonën e vjeshtës,
nga petalet e kuqe në fletët e bardha të vjershës...

SYRI I KOHËS SIME

1.

Një grusht vitesh...
Toka disa herë u rrotullua rreth diellit,
Shqipëria ngrohu faqen e saj të bardhë...

2.

Jeta jonë
ka pasur të rëndë
si gurët e varrit
500 vjet.

Një grusht vitesh hëngrën pesë shekuj, si ha deti
kripën.

Një grusht vitesh me 500,
një milion «me një mbret dyzet milionë»,
një partizan me dhjetëra gjermanë,
dhe plumb për armiq të çdo sy dhe çdo gur, —
një grusht vitesh që nuk arrin t'i numërosh kurrë.

(Orët diellore i bëmë sa vitet,
pika e djersës lëviz si akrep...
Vëllezër, motra,
koha sa i japim, na jep.)

3.

Keni ndier si mblidhet bota në zemër,
si rëndon kraharori nga gjaku që rrembat mbush;
një shtrëngim nga ana e majtë,
një gëzim nga shqetësimi i gjatë, —
ja ç'është një grusht.

Po Shqipëria

ç'ndien në zemrën e saj,
ç'mbledh më tepër se një bir?
Në anën e majtë, në zemër, mban

—komunizmin.

4.

Unë jam grua e zakonshme
dhe për shtat më shkon çdo fjalë e mirë,
mendimet m'i bluan
zemra e Shqipërisë.

Asaj i sjell ditë e natë
gjakun tim të kuq,
emrin tim të pastër.

Dhe syri i kohës sime sheh më thellë,
dhe syri i kohës sime sheh më gjatë, —
pas rrjedhës së lumenjve të mi të rrëmbyer
sheh dhe një tjetër të turbullt, të ngadaltë.

Lumë njerëzish,
lumë ngjarjesh,
orë të fundme të shekujve dembelë
të zgjatur, të nxirë, të vyshkur, të prerë...

Kolerë, skamje, drogë
grevëthyes, socialdemokratë dhe revizionistë,
shoqëri ndërkombëtare
hyjnë nëpër filtrin e kohës, —
kullon djersa proletare.

Djersë njerëzore,
e ngrohta, e shëllirta,
që duan të të lëpijnë nëpër ëmbëlsira, —
vetëm unë ta di shijen, vetëm unë të vë në ballë,
të vë në turbina
e krijoj hidrocentrale.

5.

Që koha të ngecë,
që bota të mos njohë ligjet e jetës,
ka klasa që duan të ndalin
rrotullimin e tokës rreth diellit, —
inkuizicion i tmerrshëm
më i zi se shekuj me radhë.
Po qindra herë më i fuqishëm se zëri i Galileut,
zëri ynë ngrihet mbi malet e lartë.

6.

Jam mike e diellit,
në rrezet e tij laj sytë, —
fytyra ime e rrumbullakët,
një diell i vogël i dytë.

Çdo ditë jona
takohet me diellin ballë për ballë,
pastaj lë tjetrën në vend të saj...

E mua më çel në kokë një ëndërr e re,
(si ka ndodhur në ditën e parë të lirisë
me nënat dhe baballarët
që pushkët i vajisën)
një ëndërr e re
që ua tregojnë nipave në fillim përrallë,
që rritet
në grusht vitesh.

7.

Mendimet bulojnë,
bien dhe mbijnë në tokën e shtrenjtë,
lëvizin qiejt,
lëvizin fushat,
lëvizin lumenjtë.

Si lumenjtë tanë të rrëmbyeshëm,
sulet në botë drejt së vërtetës
lumi i njerëzve të ndershëm.

Lumi i njerëzve që do të krijojë komunizmin-dritë,
(si krijohen hidrocentralet
nga rrjedha e ujërave të përditshme)
lumi që kërkon të jetë i furishëm...

8.

Koha ikën,
e unë qëndroj me diellin sy ndër sy,
(veten s'e mas me diellin e mëngjesit).
Troket zemra ime në ditët që vijnë.

Një grua e zakonshme kam qenë në grusht vitesh,
kam hipur dhe kam zbritur nga makina e Pila Le-
res si udhëtare,
kam pirë qumështin e dhive të Lezanit,
përcolla në dheun që lindi nënën Zeliha.

Njëri me tjetrin më lidhen muskujt e zemrës si
kapriatat,
tërhiqen si telat e tensionit të lartë,
rëndohet kraharori nga gjaku i njerëzve,
në anën e majtë.

9.

Kështu eci
bashkë me heronjtë;
bashkë me ditët dhe vitet
eci dhe rritem.

Socializmi krahët e tij hap,
unë jetën time i jap.

Unë u kushtohem ditëve të tij,
fëmijët e mi për të i sjell, —
më i madh do të bëhet socializmi,
fëmijët e tij më të mëdhenj.

Shkojnë vitet,
shkojnë dhe nuk vijnë,
ne i përcjellim duke tundur shaminë...
Shkojnë ditët dhe kthehen përsëri, —
përballë diellit rri...

E S O T M E

Rrugës eci
me këngë në buzë,
nxjerr nga xhepi
bileta shumë.

Prapa tyre
një vëllim me vjersha
mund të shkruaja
për rrugët ku eca.

Dhe përsëri
do t'i mbush xhepat
me këngë njerëzish
dhe ritme trenash.

Për kë të mendohem
kur këngët s'reshten, —
ja e djeshmja
ja dhe e nesërmja...

55 10/10

ILIRIA

Pas diellit që lindte
mbretëresha Teutë
e sertë si era,
si era e butë.

Dhe ecnin dhe ecnin
dy konsuj romakë
Teutës i afroheshin,
por diellit aspak.

Dy konsuj të ndritshëm
perandorie,
emblema e pushtimit
e tyrja hije.



Po ç'është kështu
anëmbanë?
Teuta u shfaqet
si tramundanë.

Mbrapsh, mbrapsh,
mbrapsh sa më shpejt,
tallaze ngre deti
sa për mijra vjet.

Kush ndiell pushtimin
kështu do të mbetet,
një mur bëhet deti
dhe toka si detet.

Dhe thonë së ikën,
dhe thonë se u vranë,
nuk mban Iliria
për ta as dhe varr.

E qetë Teuta
më paskëtaj.
...Dhe dielli më tej,
shkon mes trupit të saj.

ZEMËRIMI I TEUTËS

Zemërimi i Teutës një agimi
ia kalon zemërimit të Akilit.

Ai donte skllaven Brizeidë,
ajo s'donte skllave Ilirinë.

Ai bir ishte perëndeshe,
ajo mëmë kishte një tokë të qeshur.

Ajo zinte shkelësin e parë,
ai linte një luftë të rrallë.

Ajo klithmë kishte edhe vrer,
ai heshtje plot edhe verë.

Ajo çonte anembanë një alarm,
ai priste trofera edhe ar.

Ai ngrihet në «Iliadën» e moçme,
ajo shtrihet gjer në poemat e soçme.

28 NËNTOR 1912

Një jetë të tërë,
flamurët, —
ballët tanë të lartë.

Valvitet, valvitet
një jetë të tërë
ky ballë...

Frynë erërat,
aty u mblodhën;
ranë plumbat,
aty u copëtuan;
erdhën shqipet,
aty u ulën.

Një popull i tërë
shpalosi
ballin e tij
në hapësirë...

PARASHQEVI QIRIAZI
NË KONFERENCËN E PAQES

Paris, 1919

Larg mbeti vatani,
dielli mbeti larg.
Nën një qiell tavani
Parashqev' e ngratë.

Ç'janë këto bubullima,
ç'bëhet vallë vërtet?
Thela Shqipërie
dashkërka çdo shtet.

Këta plumba fjalësh
varg seç i vijnë,
«Cupra toke ka,
Shqipëri nuk dimë!»

— Zotërinj, pak prisni,
Nemc a Itali,
këmbët tuaja mbenë
mu në Shqipëri.

E kush nuk e shkeli,
kush s'e dogji vallë,
çizmet e ushtrive
mbledhur aty janë.

E degdisni vallë
juve Shqipërinë,
kur majat e këmbëve
mbi marrëveshje rrinë?

— Oh, me një zonjushe
krehur me kujdes
mund të flasim ndryshe
në koktej-ekspres.

Shqipërinë e bukur
thua çuam larg?
Ja ne po e fusim
në tonin jatak.—

Parashqev' e ngratë,
Mihal, Gurakuq, —
shirat hedhin valle,
dielli gjak po skuq...

DRËJT MËRGIMIT, 1936

Ecën, ecën, ecën, —
për ku, për se?
Toka rrugën të hapi,
por vend për varr s'ke.

Më e rëndë se vdekja,
më e rëndë nga gjithçka,
është kur në botë
vend për ty nuk ka.

Dhe ashtu tek ikën,
puthjet rrinë në ballë.
Të gjallë a të vdekur
të përcjellin vallë?

* *

U jam afruar të gjithëve
duke ecur nëpër vite drite...

Dhe eci drejt shpirtit të popullit
si ata që ecën drejt lirisë në male.
E palodhur, në jetë të jetëve,
në shpirtin e popullit ndalem!

KJO VJESHTË

Kjo vjeshtë ka lidhje me trupin tim,
se ndryshe si do ta ndieja veten të rëndë...
Gjithë toka vjeshtake ndrin
dhe mbi mua shtatzënë shtrydh lëng.

Erdhi tek unë kjo vjeshtë e plotë,
e duket sikur sjell mençurinë njerëzore:
kush pa njëherë fryt,
për punë më të mirë mundohet!

Kjo vjeshtë ka lidhje me trupin tim,
se ndryshe si do ta ndieja veten të lehtë...
Zogjtë e vegjël në fluturim,
ngatërrohen me fletët...

MIRËMËNGJES!

Dielli ditën hap,
ti, bijë, çel sytë si det,
drita rreth e qark
të zgjon dhe të flet.

Është dielli yt,
është dielli im
që ngrihet lart çdo ditë;
në zemër rri,
na hyn në sy
drita e Shqipërisë.

«Mirëmëngjes!» të thonë
punëtorët qëmenatë;
toka të do fort,
të rrit dhe të zgjat.

Një ditë shkon,
një ditë vjen,
nisim mëngjeset bashkë;
dhe unë të jap,
dhe ti më jep
për atdheun jetë.

UNË NUK KISHA SHKRUAR

Unë nuk kisha shkruar as dy rreshta për time bijë
kur në rrugë pas fishekzjarreve vraponin fëmijët.

Nëntori kish ardhur i madh dhe i bukur,
ti ende s'njihje nënën dhe festat dhe kukllat.

Papritur, mes zhurmës, në dritaren tonë,
si mik i padukshëm, ra një balonë.

Erdhën me vrap dhe e morën fëmijët
balonën që të përkiste ty, bijë.

Gjithë zhurmat e festave edhe ty të takonin,
dhe ngjyrat e qiellit që lëshonte balona.

Nëntori kish ardhur i madh dhe i bukur,
ti ende s'njihje nënën dhe festat dhe kukllat.

Unë nuk kisha shkruar për ty as dy rreshta,
sonte për ty u kujtuan dhë festat.

NINA-NANA

Eja, zog i vogël,
eja, zog i vogël,
fluturo nën qerpikët e vegjël.

Eja, lule e vogël,
eja, lule e vogël,
çel mbi qerpikët e vegjël.

Eja, zogu i vogël,
eja, lule e vogël,
hapësira është e madhe...

SHQIPËRIA

Shqipëria, lule e kuqe —
edhe e çelur edhe burbuqe.

Shqipëria, zog shtrëngate —
me zë bilbili, me krahë shkabe.

Shqipëria, këngë për trim —
dhe nina-nanë edhe kushtrim...

P È R V J E T O R È T

Vitet kalojnë,
kalojnë përvjetorët,
ditë me mijë...
kemi të rënë
28 000.

(Shkollat nxjerrin letrarë të rinj
që gjithnjë do t'i këndojnë
Margaritës syshkëndijë.)

Vitet kalojnë,
vijne përvjetorët, —
në kujtesën e popullit,
të rreshtuar, rrinë
28 000.

(Cilin hero më shumë do ti?
Qemalin a Vojon, Vojon a Qemalin —
as unë s'e di!)

Vijnë përvjetorët:
përfytyrime shokësh,
takime brigdash,
copëra këngësh,
artikuj, data.

(Çdo përvjetor do të thonë fëmijët
vlersha të reja
për 28000.)

MIRË SE ERDHËT, SHOKË TË DASHUR!

«Mirë se erdhët, shokë të dashur!»
Kjo fjalë, e vënë në ballë të qytetit,
që pret çlirimtarët pas kaq vjetësh,
nga të gjitha është më e ngrohta,
më e bukura.

Nuk ka fillim as fund kjo fjalë
«Mirë se erdhët!».

Vijnë, vijnë, vijnë
luftëtarët me flokë të thinjur,
nuk ka ndarje, nuk ka largim.

MĪSTO MAME

I vumë emrin tënd
punishtes së parë
ku blojtëm të paktë
gurin e mbjellë në luftë
dhe të korrur pas saj.
(Vende-vende nën tokë,
ku ratë, e mbajtët ngrohtë.)

I vumë emrin tënd
rrugicës së gjatë,
ku ti more rrugën
dhe kurrë s'u ktheve mbrapsh.

Edhe në shkollë doje që të lindte bota e tërë
para syve të nxënësve të qetë, —

vumë në ballin e saj emrin tënd,
sikur të thoshim:
«Këtu mësohet e vërteta!»

Morëm zdrugun tënd
dhe bëmë krevatin e parë në fabrikën e mobiljeve, —
me këtë zdrug, si baba,
do të bëje djepin e fëmijëve.

Tani rrugët i kemi më të gjera,
tani po ngrehim furnalta,
po emri juaj më i madh
ngrihet nga shkronja të zjarrrta.

Mban njerëz jeta
që si gjenerata kanë veprat.

JORDAN MISJA NË FRASHTAN

Atë ditë asgjë nuk kapje dot
nga fushat e lodhura përbri, —
peneli yt s'i donte
padrejtësitë.

Tani fusha të përtërira,
të bashkuara pa fund —
duket që janë bërë të mira
nga peneli yt.

Po ti s'lodhesh kurrë
dhe ndrron, ndrron çdo skaj,
ti, piktor i jetës
sot dhe paskëtaj.

TEATËR

E vutë re se si vrapuan
dy vajza të reja, dy ushtare,
plot pika shiu hynë brenda,
dhe mushamatë dot s'i varën.

Në flokë dridhet një kordele,
në duar dy bileta qullur,
dhe s'mund të nisë një spektakël
ato të dyja pa u ulur.

Më të bukurat, më të thjeshtat
nga spektatorët e çdo ane,
vijne dhe sjellin nëpër rreshta,
diçka nga jeta partizane.

NËNA E DËSHMORES

Nëna e dështores
vazhdim të emrit të saj ka emrin e së bijës,
si mali majën.

Gjeneratat një herë u kthyen mbrapsh
kur vajza lindi nënën,
si uji i pastër që pasqyron dhe dyfishon malin.

TEATËR

E vutë re se si vrapuan
dy vajza të reja, dy ushtarë,
plot pika shiu hynë brenda,
dhe mushamatë dot s'i varën.

Në flokë dridhet një kordele,
në duar dy bileta qullur,
dhe s'mund të nisë një spektakël
ato të dyja pa u ulur.

Më të bukurat, më të thjeshtat
nga spektatorët e çdo ane,
vijne dhe sjellin nëpër rreshta,
diçka nga jeta partizane.

NËNA E DËSHMORES

Nëna e dëshmores
vazhdim të emrit të saj ka emrin e së bijës,
si mali majën.

Gjeneratat një herë u kthyen mbrapsh
kur vajza lindi nënën,
si uji i pastër që pasqyron dhe dyfishon malin.

V E T E R A N E S

Na duhesh si nënë, —
ke marrë mjaltin e fjalës së tyre
që vjen si dielli tokën të zërë.

Na duhesh si shok, —
para teje e hap zemrën time,
det bëhet zemra e vogël.

Na duhesh si bijë, —
kush diti kaq mirë
këngët e brezave në gjoks t'i përpijë?

Na duhesh si motër, —
të shohim idealin e vëllait të rënë,
të qeshurën e tij, shkallëzimin e flokëve...

Je nëna, shoku dhe bija shpalosur nga ëndrrat e një
heroi
që fle i qetë edhe në sytë e tu të qeshur.

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

GJEOGRAFIA E LUFTËS

Shokë, more shokë,
që ndamë luftën si bukën, —
shumë lumenj pamë
në gjeografinë e luftës.

Njëri ishte i djersës,
i dyti ishte prej gjaku,
i treti me ujë të rrëmbyer,
buzët e thara na lagu.

Njëri mal qe i gjerë,
i ngushtë ishte tjetri, —
një bojë njeriu i rritëm
kur u ngjitëm përpetë.

Shtigje me emra të rinj;
ylli në çdo relief,
emri i atij që ra
në tokën përreth.

Kështu zbulon atdheu
madhësinë e vet, —
humbet dhe ngelet në rrugë
gjeografinë e Luftës kush s'njeh...

NGA LUFTA E MADHE MBARTËN MBI SUPE

Na ishin njëherë (se koha shkon shpejt)
jo dhjetra, jo qindra, jo mijra...
kondaku i pushkës së tyre
përpara vu kohën me thinja.

Na ishin njëherë burra, fëmijë,
të rinj, nuse, pleq mjekërbardhë...
me plagë legjendash mes nesh
ata vijnë
dhe plumba në trup mund të mbajnë.

Po t'i pyesësh të gjithë me radhë,
do të thonë: «Asgjë s'kemi bërë të tepërt,
megjithëse atëherë provonin mallë
për gjumë dhe bukë me thekër...»

...Takimi me kohërat s'është i lehtë,
po hapin në rrugë mund të mbani:
meqenëse koha ecën gjithnjë e më shpejt,
në vend të saj, ata ndalni...

LART MË LART FLAMUJT E KONGRESEVE (këngë)

Me dyqind petrira, komunista lule,
hapi Shqipëria historinë e kuqe.

Vitet ikin tutje, ne u ngjitëm lart,
nga Thirrja e parë në Kongres të Shtatë.

Nëpër shtatë kongrese ne u bëmë si male,
drita jonë e kuqe u bë dritë e madhe.

Para çdo stuhie, vetëtimë në botë,
drita e Partisë zjarr edhe barot.

Na sjellin kongreset dritë dhe begati,
syrin në shënjestër, nëna Shqipëri.

Lart më lart, o shokë, flamujt e Kongresit,
beteja, fitore përpara na presin.

P A G J U M Ě S I

Ra nata e kthjellët mbi qytetin e gjerë
me trupin e saj të butë, të butë.
Drurët e lartë bisedojnë me hënën,
lulet prej gjumit kokën këputin.

Rrugët bëjnë gjumë asfalti
dhe shohin në ëndërr hapat e nësërme,
bie nga shtyllat drita e bardhë
mbi gjethet e rëna dhe gjurmët e njerëzve.

Kjo e gjithë, qetësi nuk është,
unë e di që njerëzit nuk flenë, —
nëna të reja në bark rritin foshnja
edhe në gjumin e tyre më të thellë.

MONOLOG I NJË GRUAJE

Me cilët sy të të shihja dashuri,
me cilët sy?

Ishin vite të rëndë,
duvaku na ngatërrohej në këmbë.

Kishim shumë për të hedhur,
kishim shumë për të ngritur,
ashtu si nga errësira
çohet dita papritur.

Prandaj zgjodhëm agimin,
kohën që ndan gjithçka, —
me dritën e tij
krijuam sytë tanë...

ME ZËRIN E KOHRAVE FLASIN...

Unë kërkoj ditët
dhe ec mes gëzimeve njerëzore,
koha më pëshpërit
dhe shekujt më tundin dorën.

Mes vreshtave futem
dhe ec mbi digën e gjerë,
nga deti në maja ngjitem,
më flasin gratë të tëra.

*
* *
*

Mëshova në gurë bedenash
të bërë nga shkëmbi i bardhë,
më thanë: «Këndeje ilirët
u hodhën me radhë...»

Shkela mbi një shkëmb të fortë,
më thanë: «Është Shkëmbi i Vajës
nga u hodhën krutanet
dhe lirinë s'e dhanë...»

Shkela mbi një shkëmb të fortë,
më thanë: «Është Shkëmbi i suljoteve, —
u hodhën me jetën
lirinë për të mbrojtur...»

Atëherë kur mbi armiq
nuk kishim ç'të hidhnim tjetër,
në shekuj hodhëm vetveten
në liri për të vdekur.

Ato që trupin hodhën
dhe në skaje janë shpërndarë,
ranë mbi gjithë këtë tokë,
si në fushë çdo vit bie farë.

Dhe me zërin e kohrave flasin,
me zërin e nderit të tokës,
që kurrë s'e kërrusi shpinën
dhe kurrë s'e uli kokën.

DHE ASHTU U RRIËM

...Dhe ashtu u rritëm të ujitura me lotë,
lotët më të hidhur, më të kripur në botë.

Jeta na thoshte:

të qani,

nëna na thoshte:

të qani,

mblesi na thoshte:

të qani,—

të qani, të qani

kur të kaloni pragun e portës!...

Preva rrugët e lotëve,
lotët i mblodha në pëlëmbët e mia.

Cilët dilnin prej fjalëve të nënës,
cilët dilnin prej fjalëve të mblesit,—
të qani, të qani...

se për vashërinë dhe një grusht lirie,
do t'ju marrë malli.

Kush ishte liria?
Mos duhej ta gjeja në pëllëmbët e mia?

Të pastroja lotët
dhe të gjeja një pikë të vetme-veten,
të pastroja lotët
dhe të thaja tokën.

Se toka ime
jetonte përjetësisht
bashkë me mua që do të vija.

Toka ime
dhe trupi im
në ëndërr lirie të shkrira...

Toka ime,
kur të shponin ty,
gjaku rridhte nga plagët e mia,
kur më suleshin mua,
trupi ty të bëhej me vija.

Plagët na i lidhi një dorë e madhe,
plagët na u zhdukën kur u hodhëm në grykë të
topit.

Tokë e rilindur, ti më lulëzove
me lirinë tënde dhe lirinë e popullit...

KATËR HEROINAT E MIRDITËS

Martë, Shkurtë, Prenë edhe Mrikë
gjithnjë sikur na rrinë nën qerpikë.

Për secilën, ata zgjodhën nga një natë
derisa papritur vranë katër.

U copëtuan nga armiqtë katër net,
mëngjeset ishin katër, katër mbetën.

Dhe papritur u bënë bashkë katër ditë —
edhe plumbat, kur u ranë, nxorën dritë.

Kaq shumë njëra-tjetrës pranë e pranë, —
porsi krahë horizonti, katër anë.

Dhe ngado që shkojmë, ngado vemë
katër krahë horizonti ato gjejmë.

KONGRESET E BASHKIMIT TË GRAVE

Disa herë jemi nisur për rrugë
për t'u takuar bashkë, —
që kur nisëm të hapnim sytë
dhe pushkën e kishim në krah.

D̄isa herë jemi mbledhur
për të gjetur njëra-tjetrën;
në sulm për dritën e jetës
të gjenim, të njihnim dhe veten.

Dhe prapë e gjetëm kur morëm
diçka nga drita e Razës,
diçka nga zemra e Gjystes,
diçka nga çdo delegate.

Pas çdo rruge jemi ulur
një çast bashkë me Partinë,
nga grushti i saj të pimë ujë
dhe djersën tonë të fshijmë,

që prapë rrugën të nisim
drejt shtigjeve të reja që faksin,
agimin e ditëve të reja
me duart tona të ndezim.

NJË KËNGË PËR KONGRESIN E NËNAVE

Mblidhi, mblidhi,
mblidhi, fëmijë,
ku fletët flasin
dhe fjalët mbijnë.

Sillni të gjithë
ju nga një shkronjë,
të madhen këngë
ne ta ndërtojmë.

Bebi i vogël,
që qan çdo ditë,
le të mbajë
shenjzën pikë.

Fjali të gjata
le të na sjellë
ai që matet
me ndonjë pemë.

(Fjala e gjatë,
emancipim,
vinça kërkon
siç çdo shpjegim.)

Kënga jonë
shpejt do mbaruar,
ende Kongresi
sa s'ka filluar.

Ju e dini
ç'do të thotë kongres...
Ja, lule mblidhni,
fushës përreth.

Dyzë nga dyzë
dhe njëzë nga një,
tufën me lule
dora s'ua nxë.

Lule të bardha
dhe lule alle,
do të hyjnë nënat
në sallën e madhe.

A e dini
se kush i mbledh?
Dora e Partisë,
dielli përreth.

Dritë nëpër sy
sa shumë që kemi, —
këtej korrim këngën,
këtej e mbjellim...

Mblidhi, mblidhi,
mblidhi, fëmijë,
ku fletët flasin
dhe lulet mbijnë.

NË KANTIERËN E MADH

Në kantierin e madh nuk më zë gjumi natën...
Dal dhe pres dritat e tij në kraharorin e gjerë,
dal dhe kap zhurmat e tij me dorë të shkathët.
Nina-ñana e tij thotë: «Mos fli,
dhe kur të flesh, bëj gjumin që te unë sot
bën hidrocentrali i ardhshëm...»

BASHKIMI I VALBONËS ME DRININ

Rrjedhë shekullore e Drinit të turbullt,
lëvize,
buçite si në suferinë
për të dhënë dritë,
pastaj pushove...
Ballin e dërsur ta fshiu Valbona,
Valbona e qashtë që humbi vetveten
për të dhënë dritë
në rrjedhën që ikën
në të tjera prita...

NJERËZIT E MI

Njerëzit e vrullshëm
zemrën ma hapën,

njerëzit e bukur
zemrën ma shquqën,

njerëzit e zgjuar
zemrën ma zgjuan,

Zemrat tonë
lule të shekujve.

KUR KAPËRCEVA LUSHNJËN

IM E TIRËSIA

Kur kapërceva Lushnjën
gjeta një fushë me grurin e hedhur,
një shtyllë tensioni të lartë me rrenjë nën grurë.

Atje erdhi lejleku,
mbërtheu kthetrat e tij në hekurin që përcjell
dritën si erën.

Lejleku i fushës sime
që do të presë
derisa fshatarët me diellin
të kthejnë grurin në kashtë;
pastaj do të ngrëjë folenë,
gëzimin e punës në sqepin e artë.

Kur kapërceva Lushnjën,
gjeta një vend të dashur
ku fluturonte lejleku, përcillej era dhe drita...

RRUGA E PRANVERËS PËR NË KORÇË

Me hap të lehtë, duke u dridhur,
e mbushur me ujra të shkrira,
shfaqet pranvera fare papritur,
në viset e mia.

Ashtu e madhe, gjoksin ka ngrohur
në oxhaqe fabrikash dhe zjarre,
veshur me këmbë të hollë të pemëve
s'ka ndodhur të vijë nga asfaltet.

Ajo ka rrugë të gjatë, të paanë,
në male, kur ngjitet përherë
Rruga ime drejt vendlindjes
është rruga e pranverës.

PAS KORRJEVE, NATËN

Pashë një djalë dhe një vajzë
pas korrjes, natën, —
të dy të rëndë si kallinj,
të dy me drapër...

Vajza vuri draprin në sup,
draprin e veshur me hënë;
djali pa supin e saj, —
hëna kishte rënë.

Pashë një djalë dhe një vajzë
pas korrjes, natën, —
të dy me flokë të përdjellur,
të dy me drapër...

... dhe nga fjalët e përditshme
... dhe nga fjalët e përditshme
... dhe nga fjalët e përditshme

... dhe nga fjalët e përditshme
... dhe nga fjalët e përditshme

PAS SHIRJES, NATËN

Diku
telat e mbështjellë të bakrit
(ngjyrën e grurit të pjekur kanë në brendësi)
përcjellin sinjalet e zërit tënd.

Dita këputet e ndritshme në horizont
(është ora kur fëmijët përkulin gjunjët në krevat
e bien të flenë).

Lajmëthirrja jote nga pyjet
në fushë më vjen si fëshfërimë...

(Diku

një receptor ngjan papritur
zog që çukit sinjale të shkoqura gëzimi
si kokrra drithi.)

Sonte hapësira e madhe na lidh
më shumë se çdo shpikje komunikimi...

Elektronika
konstruksionet e parave të lartave e parave
mendohet për dritën që të derdhet çdo natë
Nurukhëtar,
konstruksionet e parave të lartave e parave
të parave e parave që është për të shtruar
të parave dhe parave të parave

Uji gjelbra të parave
të parave të parave të parave
të parave të parave të parave
të parave të parave të parave

KENGET TONA

Kështu vijë këngët tona
si mjalti nga lulët e njoma!
Jeta qenka si lëhona,
pikon qumësht dhe rrjedh
nga ditët që kemi përreth...
Dhe unë vete e mbledh...

LIRIKË TIRANASE

Ditë e pastër, hyni në shpirtin tim,
ajri i qelqtë, i tejdukshëm,
rrugës vajza të mira,
më sy më të depërtueshëm.

Kush e bëri këtë ditë të bukur,
vajzat e thjeshta apo ajri,
cicërrimat e zogjve nga ballkonet
bëjnë të ditës tik-takun.

Kjo ditë është e bardhë,
nuk pranon dhe njollën e qiellit,
deri në thellësi të zemrës
lëkundet ajri i qelqtë.

shprehur me fjalë të
të tilla si: "Korridor"
është një
fjalë e re.

SHprehur me fjalë të
të tilla si: "Korridor"
është një
fjalë e re.

Vetëm një varëse në korridor.

Atje në çdo stinë
një plaçkë që tregon udhët varet,
(Ne të dy gjithmonë
aty ngatërrojmë shallet.)

Ti drejt meje vjen
herë i lagur nga qielli,
herë i lyer nga balta, —
unë i ndiej që larg
kollën tënde dhe hapat.

Pastaj më pikon shiu yt në ballë
(fytyra jote bëhet qiell),—
ka një sekondë të madhe,
ka një sekondë në korridor,
që tregon udhët dhe ndarjet.

FËMIJËT E SHQIPËRISË

(këngë)

Si lule maji jemi ne,
si zogj që cicërojmë;
i madh atdheu, të vegjël ne
po nisim rrugën tonë.

Ne madhështinë e Shqipërisë
e ndiejmë në çdo hap,
me dashuri dora e Partisë
të ardhmen po na hap.

Ne mbledhim rreze dhe dashuri
në tokën tonë të shtrenjtë,
në këngën tonë për ty atdhe
pranvera vjen përjetë.

Pranvera e Shqipërisë
në tokë vjen, në qiell të ri,
drita e diellit të Partisë
na jep ne jet' dhe fluturim.

VJESHTË E TIRANËS

Nata është ndarë
në katrorë drite, —
ndizen dritare,
dritare fiken.

Pemët vjeshtore
mbeten zhveshur,
hëna e artë,
e vetmja gjethe.

Në trotuare
të dashuruarit
në trungje peme
mbështetin duart.

O sa të sigurt
janë të gjithë
kur vjeshtë e tërë
mbi ta lëviz.

Mbi kokën time,^A H O
mbi kokën tënde,
qesh natë e ngrohtë
me buzë hëne...

Ngjajta e të derdhurës gjak
Tymi i lullës i dëgës së akoma
tik-tak

Mija sy mbi të nga ebo skaj
Ngjajta e të derdhurës gjak

Ye bashkuar
kafshuar
ngjajta e të derdhurës gjak
një easte i bashkuar
ngjajta e të derdhurës gjak

O R A

Ora. Ora. Ora.

Zgjatet Tirana nën të

tik — tak.

Tymi i luftës i djeg sytë akoma,
ngjyra e të derdhurit gjak.

Ora. Ora. Ora.

Mijra sy mbi të nga çdo skaj.

Ngado që të jesh, një kthim koke drejt saj.

Të dashuruar,

kalimtarë,

të lumturuar, —

në jetë u ka dhënë diçka;

një çast i paharruar,

ja, pikoi dhe ra.

Kjo s'është orë me buf,
dhe me pendul të madh,
poshtë koha lëviz, —
njerëz, taksi, urbanë.

Në qoftë se ndonjëherë lodhet,
(thellë ajo e di vetë)
nga indiferenca trishtohet
qoftë e një njeriu të vetëm.

Poshtë diellit dhe shiut,
poshtë erës, poshtë resh,
flet me ne koha:
mbani vesh, mbani vesh, mbani vesh...

QERSHIA E FËMINISË

Seç kam një mall fëminie
përpara kësaj peme të thjeshtë,
petalet si borë më bien,
pranvera si gjurmë le gjethet.

Në çdo gëzim që ngjitem,
në çdo ndalesë dhe hap,
e ndiej se po piqen qershitë
në kopshtin tim atje larg.

Diçka e ngrohtë dhe e mirë
më hyn vazhdimisht në shpirt,
dhe jeta piqet tek unë,
në kopsht piqen qershitë.

atëherë e foleve
dimri syve bie
si një krah i heshtur.

FOLETË E DIMRIT

Rrugëve dimërore,
rrugëve të zhveshura,
dimri syve bie
si një krah i heshtur.

Përmbi plepa dridhet
kashta e foleve;
zogjtë kanë ikur,
u lanë vendin reve.

Poshtë rrugë e gjatë
mban.shenja të reja,
lindin shpejt sa mblidhet
dhe shpërndalet reja.

GJUMI I ZOGJVE

IT SHIHO PENCË

Shkëputen zogjtë nga qielli,
ajri i lodhur në mbari në mbi shpinë;
në krahë pret toka diellin
në male ku s'fienë barinjtë.

Dhe zogjtë me krahë të përflakur
me barkun plot dritë nga viset e mia,
me gjumin nga pendët në sqep,
vazhdojnë me gaz cicërimat.

Kaq. Këputet nata.

Kaq. Mbulohen ato kudo.

Njoh fluturimin e këngës,
gjumin e zogjve s'e njoh.

GJURMËT E DASHURISË

DE MUND

Kërkoj gjurmët e dashurisë
deri këtu ku arritëm.
Gjethet e pemëve janë ndërruar,
toka ku shkelëm sollë gjelberim të ri,
rruga e gjerë u thye nga peshë e dashurisë së
njerëzve

dhe lindën shtigje të tjera.

Në dekoracione të reja ka hyrë edhe pema më e
lashtë...

Po të hyjmë ne të dy për të kërkuar ç'kemi lënë,
humbasim...

NË MUZG

Shoh muzgun, si vetëdashuria,
vijën zigzake të pemëve me qiellin,
frymëmarrjen, avullin, lëngun e natyrës,
diellin që gjithkund tretet,
pe veten time duhet ta shohë një i dytë!

ËTHERË VQOFTËS E KËRKOSH

Në qoftë se është një medhe ngurrim,
midis dy fjalësh vende bosh, —
atëherë vjehtë receptorin gri
dhe asnjëherë mos më kërkosh.

Se edhe fjalët vijnë ujë,
copëtuat, prerë nëpër tela, —
dhe në mos dëshia më ç'të them,
që të më shohësh më mos eja.

Në qoftë se vijnë nëpër fjalë
sa copëra dimri, ca copëra vjeshtë,
cili prej nesh mund të sjellë vallë,
copëra pranverë të përhapshme?

etral se cërrmës e e...
tëgib ego...
Kor...
e...
e...

— Kështu më...
THINJA E PARË
Këngë...
e...

Kush nuk u ngrit pas një nate,
shkruftoi flokët dhe s'gjeti
një thinjë si tel kitare?

Një tingull i ri zuri zemrën,
nga mishi në thua,
gëzimi që lind pa një emër.

Një fije e peshës së vetes,
një fije e lehtë si drita,
që mban këngën e jetës.

Mos është prej zambakut të bardhë,
që mbollëm kur ishim fëmijë
e nga fëminia ka ardhë?

**Cirkë e shkumës së lartë
që derdhim nga digat
kur mundim thërrmijat e natës?**

**Kështu më ardhshi, moj thinja, —
këngën e jetës të prek
papritur me gishtat e mia.**

EJA TË HEQIM NGA VARGJET

Eja të heqim nga vargjet
figurat plot marganitarë
dhe gjithë gurë të tjerë të «muar»
se duam këngë,
jo vargje stolish.

Jo vargje stolish,
jo strofa kasaforta,
ku djersa e punëtorit
matet me arin,
si bën kapitali.

Ne poetët
thurim vargje të bukur,
vargje lufte,
nga të hyjë komunizmi.

TRESË ATDHETARË SPANJOLLË

Dielli ngrihej dart, dallga ndiqte dallgën, —
ti s'the «Mirëmëngjes!», por «Ata i vranë!»
«Asund» ët ërëjt ët ërëjt ërëjt ërëjt
Ra kjo fjalë e gjallë përmbi gjethe vjeshte,
oh, ata lirinë gjer në fund e dëshën.

Gjer në këngë zogu, gjer në gjumë gjethi,
gjer në gjurmë rërë, gjer në pala deti...

Që nga zemra popujsh, që nga shpata mendjesh,
që nga dridhma gazi, që nga këngë dhembjesh

ngrihet ditë e tërë përmbi një fund vere,
Oh «Ata i vranë», çohet herë pas here.

Është përshëndetja e një dite të gjatë,
bota brenda saj nis të marrë shpagë...

Për kooperativën bujqësore
të bashkuar. Poshnje

Trembëdhjetë fshatra u mbledhën të bashkuar
njerëzjetim,
trembëdhjetë fshatra që kishin bërë pushkë, dasma,
Luftën,
trembëdhjetë fshatra me pyllin e përbashkët si flokë
të gjelbër
që luftonin për bukën.

Trembëdhjetë fshatra mbanin në ballë emra të bukur,
po duhej një fjalë si fara e mirë,
një emër mes dritës, jetës, agimit — më i purpurt...
dhe njerëzit zgjodhën mes tyre Stalinin.

ARMIQVE

ARMIQVE

Ju që prisni nga unë diçka tjetër,
një degë të thatë, jo një degë të gjelbër,
ta dini se unë jam si rrufeja
dhe zërin tim s'do t'jua rrufeja
pa hedhur më parë zjarrin mbi ju armiq të rinj e të
vjetër,
mbi ju që prisni nga unë diçka tjetër...

NJË TELEGRAM

Një telegram i nisa nënës
me fjalë të mira
që nëna i kthen në fjalë të urta.

Në fjalët e mia
takohen gjithë nënat dhe bijat...

NËNA

Pranë
saj
ndihem
vetëm
fëmijë.

Në prehrin e nënës —
mijëra lëndina.
Dhe unë dorën zgjat
të këpus
milionat lule.

Një jetë të tërë,
një jetë të tërë
mbi prehrin e nënës
përkulem...

NË SYTË E TU PLOT DITË

Në sytë e tu plot ditë,
vu deti thellësitë.

Tani rritesh
dhe gjithë atdheun mbledh në bebe,
dhe sytë e tu po marrin qiellin
ashtu si morën detin.

Dhe ja një ditë ashtu e fortë
në transparencën tërde,
në sy do të mbledhësh gjithë botën,
në sytë që s'lodhen, po s'u trembe.

ME SHËRBIM

Vajza ime, për herë të parë
ne nga njëra-tjetra u ndamë.
Ja, të shoh
tek mbështillesh mes stërkalash deti në Jug
dhe unë jam në Veri.
mes njërezvë që mbajnë malet në grusht.

Nuk kam se si
të mos të ftoj
mes fëmijëve të bardhë,
mes majave të bardha,
mes ujëvarave të vrullshme.

Pak nga malli për ty,
pak nga kjo bardhësi,
gjiri im mbushet me qumësht...

MARSHI I KUZHINËS

Mbretëria e pjatave
mbeti pa mbret, —
mbretëria më e vogël,
po e forta vërtet...

Një mbulesë tavoline —
kulm i territorit,
mban përmbi shpinë
ceremoninë e oborrit.

Marshin e tiganëve,
fanfarën e pjatave,
shkëlqimin e porcelanëve,
thikat si shpata.

Duart-kuaj
asganë të shpejtë,
shembin çdo vaht
mbretërinë e qetë.

Derdh lotët çurg;
veç rubineti;
qepa e grirë —
provokatore e vetme.

Mbretëria e pjatave
po qan me dënësë...
dhe thërrimet e saj
po fshihen me fshesë...

— qullorja e qullorëve të
gjatë...
qullorja e qullorëve të
gjatë... qullorëve të
gjatë... qullorëve të
gjatë...

— qullorja e qullorëve të
gjatë... qullorëve të
gjatë... qullorëve të
gjatë... qullorëve të
gjatë...

qëllat e këmbës së tij
të shpërthojnë në ajër
si një shprehje e shpirtit
që kërkon të shpërthojë
në një botë të re.

TEK KTHEHESHA FUSHËS

Tek kthehesha fushës për në qytetin e vogël,
mbledhur si yll, midis maleve kokën, —
një vajzë e vogël atje në muzg
me këngë për nënën rrugën e mbush.

«O mami!» niset mes reve përposh
dhe natën hap dhe zemrën më ngroh,
me sytë e butë më sheh mua pastaj,
nga larg, në muzg, si nëna i ngjaj.

Dhe unë ç'të bëj as vetë nuk di;
të nisem, të ec a mes rrugës të rri;
pas pak do të kthehet edhe mami i saj
dhe unë si mami kallinj në dorë mbaj.

Njerëzit mes tyre i bëri të afërt
fusha pa anë dhe rruga e largët
ku vijnë takohen me dritë në zemër,
paçka se mbeten pa ditur as emër.

POEZITË SHKRUARË NË 1968

Është e vështirë të gjesh një fjalë të vetme
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat

Është e vështirë të gjesh një fjalë të vetme
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat

Është e vështirë të gjesh një fjalë të vetme
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat
që të shprehë të gjithë mendimet dhe ndjenjat

Unë që s'isha në një varrim
kam bërë një mungesë në jetë;
kokulur do të ndihem,
si nxënës që mungon, i paqetë.

NJË MUNGESË

Unë që s'isha në një varrim
kam bërë një mungesë në jetë;
kokulur do të ndihem,
si nxënës që mungon, i paqetë.

Një shok na iku
kur isha shumë larg...
Një grusht dhé do të mbaj
në datën që na la.

Mes gëzimesh do të nisem,
mes festave njerëzore —
ai bujarisht
për ato jetonte,

që jetë t'u jepte
dhe t'i jepnin jetë...
Në përcjelljen e tij
duhet të isha patjetër.

SHKËMBIM

...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim

...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim

...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim
...në ditën që të shpallim

Ja, ja, atje do të shkoj
ku non një gjatë e mëtej
dhe unë mes mesësh vij,
për hir të saj.

SHËRBIMI I PARË

Ja, ja, atje do të shkoj
ku hije bën një majë
dhe është ndërtuar një shtëpi,
për hir të saj.

Ja, ja, atje do të trokas
ku shtëpia mbulohet nga një pjergull
dhe rrushtë janë mufatur tërë gaz,
për hir të saj.

Ja, ja, atje do të hyj
ku fusha ka një skaj
dhe njerëzit malin shtynë,
për hir të saj.

Ja, ja, atje do të rri
ku rron një grua e mirë sa më s'ka
dhe unë mes malesh vij,
për hir të saj.

SHAN I TËNDRËSHIT

Shan i tëndrëshit
është i mirë dhe i bukur,
dhe unë për hir të saj
do të rri për hir të saj.

Shan i tëndrëshit
është i mirë dhe i bukur,
dhe unë për hir të saj
do të rri për hir të saj.

Shan i tëndrëshit
është i mirë dhe i bukur,
dhe unë për hir të saj
do të rri për hir të saj.

T E T U H E R E N A

ILIA DASHI PËR NE

Nëna gjithë jetën na rri mbi kokë,
 për të na nxënë fjalë të fortë,
 dhe qindra gjethe fëshfërijnë
 dhe na e bëjnë zemrën të mirë.

Pastaj në jetë gjejmë shokët,
 na bëhet zemra e gjërë si det edhe si tokë...

Dhe vjen një zog dhe vjen një djalë,
 (për të malli gjithnjë do të na marrë)
 nga zjarri i tij, nga trupi i ngrohtë,
 një yll të ri na vë në ballë,—
 na thotë jemi partizanë,
 me yll në lindim të jendanië...

REKRUTËT

EMERITETI I DOKTOR ARI

Nga kokë e rekrutëve bien flokët,
si nga majat e malëve shqötat,
ënjtërlësi e detyrë e mirë
Dhe ja u zbuluën dorjët pligë,
e mbyllur në femminë e largët.

Atëherë ku i luajtën në gëmusha,
u rrezuan duke ecur dhe në fusha,
— gjithë i kputi nga jidë i kputi nga
— gjithë i kputi nga jidë i kputi nga
Dal i përcjell ushtarë dhe u puthë
ato shenjëza që të vagëllojnë luftën.

B U Z È Q E S H J E

MINISTRI I TRANSPORTIT

Sa herë takoj shoferin e urbanit dhe të dy buzëqeshim,
ulem në vendin e punës me buzëqeshjen e shoferit më
i mirë në bregdet, buzëqeshja e tij është buzë.

Sa herë ndahem nga postieri i lagjes dhe të dy
buzëqeshim,

lexoj letrat me buzëqeshjen e postierit në sytë e tij
siç shpreh shprehja e tij, buzëqeshja e tij është buzë.

Sa herë rri me shokun tim ballë për ballë të dy
buzëqeshim,
largohemi dhe buzëqeshja e përbashkët na rri në
fytyrë.

Vija buzëqeshjeje, rrugë të gjata jete,
vini dhe shkriheni në shkrimin e kësaj flete.

KËNGËT E RINISË

Erdhëm dhe ne, moshatarët,
me një këngë në gji,
(si malet tona që mbajnë borën, rrezet dhe arat)
duke mbledhur në një këngë mijëra dashuri,
që derdhen në tokë si ujëvarat.

U tundëm në djepa të rinj
të prerë nga pemë të lashta,
dhe zogjtë e tyre fjetën përsëri
në degë të reja, të pastra,
në pullaze që mbuluan çatitë;
mbi krahë urash me dërrasa.

U tundëm në djepa të rinj
që na mbajtën mbi gjelbërim,
mbi degë prej erës përkundura,

që vëllezër kishin çatitë dhe urat,
që këngën e madhe të Rindërtimit
na kujtuan sa u bëmë gra dhe burra.

Nina-nana jonë, e madhe nina-nana,
nënat mbi djep përsërisnin
mësimet e shkollës së natës,
dhe dritën e saj të bardhë hidhte hëna
mbi qumështin e gjirit që librat shpërkati.

Nina-nana jonë, e ashpër nina-nana,
përzier me hekur, grurë dhe mjaltë,
hynte në ritmin e këngëve të gjata
alarmi për të ndjekur diversantë.

Nina-nana jonë, e ëmbël nina-nana,
një dëshmor nëpër vargje që në ballë mori plumb,
mijëra fjalë të bukura rrjedhin me radhë,
fjalë të reja si flatra pëllumbi.
Dhe midis tyre emri i komandantit
që dhe djepat e fëmijëve nga vështrimi s'i humbi.

Këto nina-nana janë rrënjat tona, brezi im,
poshtë themeleve të uzinave,
nën asfalte, —
atje ku firmohej fjala «industrializim»,
ku hapat e parë na puthnin rrugët prej balte.

Në një kohë të re ne nisëm jetën,
në socializëm rrënjët kemi hedhur,
komunizmin e përhëndetim.
Prandaj as më thoni:

a nuk kemi të drejtë të jemi njerëzit më të lumtur,
kur ngremë mes shqotave
një jetë të bukur?

Një jetë që ndritet
si sytë e fëmijës,
si sytë e fëmijës,
me këngë të kuqe dhe me ditë të bardha.

Nga lojrat nuk ndaheshim dot,
nuk thoshim lehtë: «Fëmini, lamtumirë!»
njëri ëndërronte të bëhej marangoz,
tjetra dëshironte të qe balerinë.

Shpinën e mbanim të kërrusur
nga turpi i gjoksit vajzëror,
dhe fëminisë,
«Lamtumirë!» s'i thoshim dot, jo.

Rinia me fëmininë — si lulet me frutat e pemës. Dhe në së ato ndaheshim një ditë papritur ndjemë.

Në lojën e fundit me kukullat, ne futëm fjalën «Blokadë»; nga hallet dhe mes fjalëve të urta tradhtinë kuptuam të parën.

Kështu kanë bërë gjithnjë armiq të kujtoni si fashistët njëherë fëmijët i donin Shqipërisë, po grushtinë vet u dha Shqipëria, Shqipëria u dha plumbin e saj. Dhe prapë ne në këngë vëmë

një grusht,

një ideall!

Në vitet kur asgjë s'u thye, çdo brez u bë një transhe trimërie.

Në çdo betejë, në fund dhe në krye, pas do të na ndjekë një shkëndi fëminie, një shkëndi fëminie e mbetur pas shqotave, si rrezja e diellit në malët e forta.

Fëmininë dot s'na e morën,
dhe as një cifël jete,
prandaj ata më kot u munduan
me «karamele» jetën tonë të mbushnin,
që të na linin gjithë kohën fëmijë,
që kallam sheqeri të lëpinim,
që të peshonin më shumë
xhinglat dhe përrallat
sesa trupi ynë,
sesa ideali.

Para se të merrnim dëftesën e pjekurisë,
para se të ndjenim nga një zemër e dashur trokitjet,
ne u bëmë ushtarë të Shqipërisë
dhe asnjëherë s'psherëtimë, por në këmbë u ngritëm;
djem të rinj, si partizanë,
vajza të reja, me yll në ballë.

Populli im,
në historinë tënde të gjatë
shumë herë u vrenjte,
shumë herë u përplase,
shumë herë t'u përgjak qeleshja;
shpatullat t'i zuri shiu,
t'i thau sytë era, —
po kurrë s't'u shua buzëqeshja.

Buzëqeshja jote — **rinia,**

buzëqeshja jote — **dritë e shekujve,**

buzëqeshja jote — **shkëndija**

e zjarrit
në jetë të jetëve.

E si mund ta linim këtë buzëqeshje të shuhej
kur drita e saj me dritën e diellit matet,
kur njerëz ka që duan të plakën rininë,
që bota e tërë të plakët?

(Ata e dinë se ç'do të thotë të kesh
pas vetes rininë, pas vetes një brez,
një brez që gjakun dhe jetën e tij
e derdh në popull, e sjell në Parti.)

Prandaj ulemi në pyjet e rinj,
atje ku ndërrohen pendët e zogjve mbi bisqe,
atje ku bari ndrin
nga gjuha e butë e qengjave,
ku gruri fëshfërin. —
gjithnjë pranë komunistëve

që diçka të re të marrim nga gjithë zemrat,
diçka të re të marrim nga gjelbërimi i vjetër i pyjeve,
diçka të re të marrim nga mësimi i parë për Ebron,
diçka të re të marrim nga drita e largët e yjeve.

Parti,

mijëra mëngjese kam hapur sytë

dhe kam gjetur dritën tënde,

Parti,

mijëra ditë fjalën e parë e kam këmbyer me ty,

Parti, në mijëra ditë më bërë trimë,

Dhe unë, nga këto mijëra ditë,
nxjerr fjalët

që i kanë thënë mijëra njerëz para meje

dhe mijëra njerëz do t'i thonë,

dalë nga goja e të urtëve sa vetë jeta,
mbledhur nga thellësia e kohës dhe nga kohrat

që vijnë!

Parti,

t'u bëftë dita një mijë!

Me këtë urim në zemër,

si zogu në fole, bie në mendime:

Po ty ku të kam lënë,

po ty ku të kam shpënë,

rinia ime?

Rrëzë një plepi që gjethe lëshonte
dhe në lidhëm fjalën si burrat,
buzë një lumi që rridhte i shpejtë
ku lamë duart e bukura,
nëpër një rrugë që ecnim të qetë
dhe malli na zinte për fluturat.

Tani me dorë prekim faqë kodrash,
përkëdhelim shpate mali,
dhe hekurin e bëjmë të ngrohtë,
dhe mbajmë frerët e kalit,
u lidhim grykën lumenjve,
u ngremë shtatin digave,
u hapim gjoksin lumenjve,
u ulim kokën bigave.

Dhe i themi lules të rritet,
të shohim se ç'kemi mbjellë,
dhe qiejt ku ne ngjitemi
rininë na mbajnë në prehër.

Përgjigjemi: «Kemi bërë detyrën!»
Mund të thoni «Këto s'janë fjale poetike,
mund të thoni se kjo s'është aq e thjeshtë».

Për të ngritur komunizmin
për vdekje me të vjetrën, të errtën,
përleshemi.

Dhe përpara çdo komploti, çdo tradhtie
fytyra jonë si zjarr bie.
Ne thjesht themi:

«Bëjmë një detyrë!»
dhe poezia na vjen në
fytyrë.

Jonufër.

Vapën e mundëm.

(A ka më mirë të thuash «mirëmëngjes!» pa lindur
dielli?)

Malësi e Madhe.

Tokën e ashpër e mundëm.

dhe zemrat kthye në lahutë...

Adem,

Shkurtë!

Emra të përjetshëm mbjell në vite rinie —
ngrihen dritat e kohës, sinjalet e kohës ngrihen.

Mure të një kishe të çarë,
dhe «shenjtorë» që panë njëherë me sy qiell;
minare me dhembje në ballë,
njerëz që ndjenë plotësisht diell.

Universitet
në tokën plot rrudha,
për lavdinë e kombit të tyre
në gjuhë tjetër nuk flasin profesorë.

Pedagog në krye, —
sharrxhiu që preu pishën
për auditorë.

Trenat e rinisë
qepin këtë tokë —
dy tela drite lart,
dy motra hekuri poshtë.

Dashuria ime,
që bashkon në një ditë katër stinë të bukura,
çel zemra të bashkuara,
djeg kanune të këputura.

Vullnetarë,
vullnetarë,
vullnetarë,
valixhen mbajmë në dorë,

në bohçe pak grurë të mirë
për farë...

Adresa të mia —

të rrugëve, të ëndrrave!

Në to do të çlodhem gjatë rrugëve të reja,
si gjatë shtegtimeve në strehëra
shpendët.

Mblidhet një njeri me një njeri,
mblidhet një brez me një brez,
dhe toka ime secilit i hap rrugën e tij.
Dhe të korrat piqen përreth
dhe pylli lart fëshfërin
dhe lumi poshtë rrjedh.

Ne moshatarët kemi këngë pafund,
që fillojnë në ditë epokash;
vëllezër të vegjël, që s'mund
t'i lësh akoma me lodrat;
gjyshër mustaqerënë, që tundin
shaminë e valles mes shqotash.

Unë kam një popull me shpirt të ri
që në shekuj të merr gjak në vetull,

që kurrë s'i rreshti fëmijët,
që kurrë pa dasma s'ka mbetur
edhe kur përgjon në kufi,
edhe kur në luftra është djegur.

Unë kam një popull të ri,
komunizmi —

jeta e tij.

Dhe unë gëzohem që gjej
mes jetës gjithë moshatarët.
Dhe këngës, që tokës po rrjedh,
i them gjithnjë «Udha e mbarë!»
Të shtojë kush është i ri
një varg poezie të gjallë...

PASQYRA E LËNDËS

	Faqe
E para fjalë e botës	3
Vizatimi i parë	4
Kam për të shkruar një vjershë për pragun	5
Poezia	6
Syri i kohës sonë	8
E sotme	15
Iliria	17
Zemërimi i Teutës	19
28 Nëntor 1912	21
Parashqevi Qiriazi në Konferencën e Paqes, Paris 1919...	22
Drejt mërgimit, 1936	25
U jam afruar të gjithëve	26
Kjo vjeshtë	27
Mirëmëngjes!	28
Unë nuk kisha shkruar	30
Nina — nana	32
Shqipëria	33
Përvjetorët	34
Mirë se erdhët, shokë të dashur!	36
Misto Mame	37
Jordan Misja në Frashtan	39
Teatër	40

	Faqe
Nëna e dëshmores	41
Veteranes	42
Gjeografia e Luftës	44
Nga lufta e madhe mbartën mbi supe	46
Lart më lart flamujt e kongreseve	48
Pagjumësi	49
Monolog i një gruaje	50
Me zërin e kohrave flasin	51
Dhe ashtu u rritëm	53
Katër heroinat e Mirditës	56
Kongreset e Bashkimit të Grave	58
Një këngë për kongresin e nënave	60
Në kantierin e madh	63
Bashkimi i Valbonës me Drinin	64
Njerëzit e mi	65
Kur kapërceva Lushnjën	66
Rruga e pranverës për në Korçë	67
Pas korrjeve natën	68
Pas shirjes natën	70
Urimi i punëtorëve	72
Këngët tona	73
Lirikë tiranase	74
Në korridor	75
Fëmijët e Shqipërisë	77
Vjeshtë e Tiranës	78
Ora	80
Qershia e fëminisë	82
Foletë e dimrit	83
Gjumi i zogjve	85
Deti dhe ti	86
Gjurmët e dashurisë	87
Në muzg	88
Në goftë se	89
Gjethet bien çdo vjeshtë	90

Thirrja e parë	91
Eja të heqim nga vargjet	93
Pesë atdhetarë spanjolië	94
Një emër	95
Armiqve	96
Një telegram	97
Nëna	98
Në sytë e tu plot dritë	99
Me shërbim	100
Marshi i kuzhinës	101
Tek kthehesha fushës	103
Një mungesë	105
Shërbimi i parë	107
Ilia Dashi për ne	109
Rekrutët	110
Buzëqeshje	111
Këngët e rinisë	112

B-18-16 vorka: 301 003-1

L 10

Tirana 1979
 KOMBINATI POLIGRAFIK - Shqipëria
 Formati 70x100/32 Tirana 1979